

Arbeidsgruppa for revisjon av Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen legg med dette fram forslag til ei ny forskrift, kalla Forskrift om studiar ved Universitetet i Bergen.

Bakgrunn

Arbeidsgruppa blei vedtatt oppretta av Utdanningsutvalet i møte 16. desember 2021 sjå sak 63/21, med dette mandatet:

Arbeidsgruppa skal gjere framlegg om heilskapleg revisjon av grads- og studieforskrifta, som:

- *Tar høgde for endringar i lovverk, praksisar ved fakulteta og organisering av UiB.*
- *Sikrar likehandsaming av studentane.*
- *Forenklar regelverket slik at det blir lettare å forstå og bruke.*
- *Gjer det mogleg for fagmiljøa å innføre fagleg funderte ordningar og nyvinningar i undervising og vurdering.*
- *Avklarar forholdet mellom stå-karakter etter, høvesvis, den graderte (A-F) og den ugraderte (bestått/ikkje bestått) karakterskalaen.*

Samansetjinga av gruppa sikra at alle fakultet var representert, med ei blanding av vitskapeleg og administrativt tilsette. Gruppa hadde og ein studentrepresentant og ein sekretær frå Studieavdelinga.

- Halvard Haukeland Fredriksen (visedekan JF, leiar)
- Trine Pernille Klokkerud (studieleiar og rådgivar SV)
- Ingrid Christensen (studiesjef MN)
- Marit Øilo (visedekan MED)
- Steinar Bøyum (instituttleiar HF)
- Yael Harlap (visedekan PSYK)
- Lise Rakner (professor SV)
- Eystein Sandstø Kvam (rådgivar KMD)
- Oscar dos Santos Kvalsvik (student MN)
- Knut Knapskog (SA, sekretær)

Etterfølgjande usikkerheit knytt til sensorordninga

Den utløysande årsaka til at arbeidsgruppa vart sett ned, var den nye sensorordninga som Stortinget vedtok sommaren 2021.¹ Lovendringa krev at all sensur som nyttar gradert vurderingsuttrykk (A-F) skal ha to sensorar, og at minst ein av sensorane skal vere «uten tilknytning til den delen av utdanningen» som sensuren gjeld. Endringa var meint å gjelde frå haustsemesteret 2022, noko som førte til at arbeidsgruppa fekk ein svært kort frist for å leggje fram naudsynte endringar av grads- og studieforskriften. Framlegget om endring skulle opphavleg leggest fram i Utdanningsutvalet sitt møte 7. april 2022.

Etter at arbeidsgruppe var sett ned, valde den nye regjeringa å utsetje innføringa av den nye sensorordninga. Departementet har også meldt om ein større revisjon av universitets- og

¹ Lov 11. Juni 2021 nr. 81 om endringer i universitets- og høyskoleloven, utdanningsstøtteleven, fagskoleloven og yrkeskvalifikasjonsloven mv. (formål og oppgaver for universiteter og høyskoler, studentrettigheter, fagskoleutdanningens omfang, behandling av personopplysninger, yrkeskvalifikasjoner fra tredjeland mv.

høgskulelova, og at sensorordninga skal vurderast på nytt i denne samanhengen.²

Usikkerheita knytt til sensorordninga førte til at arbeidet i arbeidsgruppa endra karakter. Gruppa vurderte om heile arbeidet burde utsetjast til etter at departement og Storting har klargjort kva for endringar, om nokre, som til sist vert gjort i sensorordninga, og eventuelt kva andre endringar i universitets- og høgskulelova som er på veg. Utdanningsutvalet ønskte samstundes ein generell gjennomgang av heile forskrifta, som opphavleg er frå 2012. Alle påfølgande endringar av forskrifta har ført til at ein heilskapleg revisjon er på høg tid. Det vart derfor avgjort, i samråd med prorektor for utdanning, å halde fram arbeidet med ein romslegare tidsfrist. Arbeidsgruppa vurderte det fånyttas å spekulera i kva for endringar i sensorordninga som kan bli vedtatt, og la derfor bort den delen av arbeidet som gjaldt dette.

Desse endringane av føresetnadene for arbeidsgruppa førte til at mykje av arbeidet kom til å dreie seg om forenkling og opprydding av språk og struktur, for å gjere forskrifta lettare å forstå og bruke.

Arbeidet i arbeidsgruppa

Arbeidsgruppa har hatt to innspelsrundar. I første runde vart fakulteta bedne om å melde inn sine behov for endringar av gjeldande forskrift. I andre innspelsrunde forsøkte arbeidsgruppa å nå pedagogiske miljø, framifrå undervisarar, studieprogrameiarar, mv. Studentombodet har også levert innspel til arbeidet.

Arbeidsgruppa har hatt fire møter, inkludert opningsmøte. I andre møte, etter første innspelsrunde, gjekk arbeidsgruppa gjennom hovudtrekka i innspela frå fakulteta, og prinsipielle spørsmål knytt til kva for nivå forskjellige tema bør regulerast. Ei utfordring i diskusjonane har vore at dei var knytt til delvis krunglete formuleringar i den noverande forskrifta. I tredje møte starta arbeidsgruppa å diskutere framlegg til ny forskriftstekst. På fjerde møte blei framlegg til heilskapleg ny forskrift diskutert.

Det har også vore innslag av diskusjonar på epost og Microsoft Teams.

Framlegget

Arbeidsgruppa gjer framlegg om ein heilskapleg gjennomgang av forskrifta med utgangspunkta som er skildra ovanfor. Berre nokre overordna spørsmål av prinsipiell karakter blir omtala her. Nokre fleire merknader følgjer med som kommentarar satt direkte inn i framlegget til forskrift.

Føremåla med forskrifta og einskildreglar i henne

Arbeidsgruppa meiner det er ønskeleg med ein innleiande føremålsparagraf, som viser dei overordna omsyna som dei enkelte reglane skal tolkast i lys av. Arbeidsgruppa gjer framlegg til ein ny § 1-1 med følgjande ordlyd:

§ 1-1 Føremål

- (1) Studia ved universitetet i Bergen skal
 - a) vere forskingsbaserte og legge til rette for studentaktiv læring
 - b) ha møteplassar mellom studentar og fagleg tilsette, og sørge for at studentane blir integrerte i fagmiljøa

² [Prop. 74 L \(2021–2022\)](#), til dømes på side 5 og 6 («I tillegg foreslår departementet at ikraftsettelsen av universitets- og høyskoleloven § 3-9 andre ledd tredje og fjerde punktum utsettes og sees i sammenheng med den fullstendige behandlingen av NOU 2020: 3 *Ny lov om universiteter og høyskoler*, som departementet tar sikte på å følge opp med en lovproposisjon til Stortinget i 2023.»

- c) gi opplæring i akademisk redelegheit, ytringsfridom og fagkritikk
- d) gi den digitale kompetansen som er relevant for fagområdet, og
- e) gi eit godt grunnlag for læring heile livet.

(2) Eit klårt og tilgjengeleg regelverk er viktig for at studentane skal verte kjend med dei rettar og pliktar ein har som student ved universitetet, og for å sikre lik praksis på dei ulike fakulteta.

(3) Universitetet i Bergen ønsker å legge til rette for lærings-, undervisnings- og vurderingsformer som fremjar betre læring.

Ein meir spesifikk “faneparagraf” om forventingane til studentane finn ein i § 4-3(1):

§ 4-3 Pliktane til studenten

(1) Studenten skal

- a) delta i undervisninga
- b) aktivt medverke i sin eigen studiekvardag og den akademiske fellesskapen
- c) setje seg inn universitetet sine reglar og retningslinjer
- d) følge med på program- og emnesidene på MittUiB, og motta og lese epostar frå universitetet
- e) medverke i student- og universitetsdemokratiet

Arbeidsgruppa meiner også at det er ønskeleg at forskrifta i større grad enn i dag viser kva for omsyn som skal vegast mot kvarandre i saker der til dømes eit fakultet kan regulere visse spørsmål nærare i utfyllande reglar eller må treffe ei skjønnsprega avgjerd i ei einskildsak. Eit døme er § 2-3(3) om talet på studiepoeng for eit emne:

(3) Talet studiepoeng for eit emne skal vere deleleg med fem. Dette gjeld ikkje for integrerte masterprogram eller for profesjonsstudia. Også i andre tilfelle kan det gjerast unntak dersom faglege grunnar talar for det, og korkje omsynet til studentane sin valfridom eller ønske om tverrfaglege studiar gjer det utilrådeleg.

Fleire døme på likande klargjering, med tilhøyrande føringar for vurderingane, finn ein i §§ 5-2(3) om permisjon, 6-4 om undervisningsspråk og 7-7(4) om eksamensspråk.

Særreglar for einskilde fakultet

Fakulteta er ulike og hovudreglane i forskrifta passer ikkje alltid for alle. Med åra er det kome inn eit stort tal særreglar mynta på einskilde fakultet. Arbeidsgruppa ser at nokre slike særreglar er uunngåelege, men meiner det er ønskeleg at talet på dei vert så lågt som mogleg. Det er også ønskeleg at forskrifta forklarar betre kvifor eit fakultet har fått høve til å gjere unntak, og helst og kva omsyn unntaket er meint å sikre.

Arbeidsgruppa har forsøkt å utforme forskrifta slik at omsyna til dei einskilde fakulteta i størst mogleg grad blir varetatt i dei generelle reglane, eller at høvet til å vedta utfyllande reglar gjeld alle fakulteta. Det er nokre unntak frå dette.

Terminologi – særskilt om omgrepet “eksamen”

Omgrepet “eksamen” er noko omstridt i pedagogisk samanheng. For nokre gir omgrepet assosiasjonar utelukkande til avsluttande prøving, gjerne i form av ein tradisjonell skuleeksamen og retta meir inn mot å prøve kunnskapar enn ferdigheiter. For andre er omgrepet nøytralt, som eit samleomgrep for all slags prøving av studentane, uavhengig av prøvingsform og tidspunktet for prøvinga.

I noverande forskrift har universitetsstyret introdusert “vurdering” som eit alternativt

samleomgrep for ulike formar for prøving, men halde fast ved eksamen i variantane “skuleeksamen” (§ 6-2-2), “munnleg eksamen” (§ 6-2-3) og “heimeeksamen” (§ 6-2-4), som døme på ulike “vurderingsformer”(sjå § 6-2-1). I nokre samanhengar fungerer det fint å erstatte “eksamen” med “vurdering”, t.d. “vurderingsformer” i staden for “eksamensformer”. I andre samanhengar er bruken av “vurdering” lite naturleg eller til og med fleirtydig. Døme på dette er reglane om “antall vurderingsforsøk” (§ 6-8), “avbrutt vurdering” (§ 6-9), “ny vurdering” (§ 6-11) og “tilrettelegging ved vurdering (§ 6-13-1). Språkleg skulle ein tru desse reglane rettar seg mot dei som vurderer studentane (sensorane), men det er ikkje tilfelle – det er snakk om reglar om talet på eksamensforsøk, avbroten eksamen, såkalla kontinuasjonseksamen i tilfelle av gyldig fråvær frå eksamen og tilrettelegging av eksamen. I andre samanhengar brukast “vurdering” i tradisjonell tyding, t.d. i § 7-2 om “[v]urderingskriteriene som benyttes ved sensuren” og i § 7-7(4) om “ny vurdering” i tilfelle der det er sprik på to karakterar eller meir mellom opphavleg sensur og klagesensuren. I nokre tilfelle endar en opp med formuleringar som er temmeleg forvirrande, som t.d. i § 7-6 (2) om klagerett: “Klage over vurdering av enkeltarbeider som inngår i en mappevurdering eller annen vurdering, kan som hovedregel først fremmes når det samlede resultatet fra emnet er kunngjort”.

I universitets- og høgskolelova har lovgjevar halde fast ved eksamen som samleomgrep. Det same gjeld Aune-utvalets framlegg til ein ny lov (NOU 2020: 3). Dette er eit tungtvegande argument for å nytte same terminologi i UiB-forskrifter, ut frå eit ønske om å gjere regelverket lettare tilgjengeleg. Studentane snakkar om, og leiter etter, reglar om eksamen, ikkje reglar om vurdering.

Så framt det blir presisert at “eksamen” er eit nøytralt samleomgrep, som ikkje seier noko som helst om kva slags prøving som er å føretrekke og heller ikkje noko om tidspunktet for prøvinga, så er arbeidsgruppa komen til at forskrifta blir klårare om ein kallar eksamen for eksamen.

Struktur

Strukturen er forenkla. Hovudtrekket er at forskrifta følger eit studieløp kronologisk, med desse kapitla

1. Føremål og verkeområde
2. Organisering av studia
3. Oppretting mv. av studium
4. Studierett
5. Tilpassing av studia og fråvær
6. Undervisinga
7. Eksamen
8. Eksamensforsøk
9. Sensur og vurderingsuttrykk
10. Grader
11. Gradsnamn
12. Vitnemål mv.

Særleg om § 1-2 i noverande forskrift

Ei endring arbeidsgruppa ventar noko diskusjon om, er forslaget om å fjerna § 1-2 om høve til å søke universitetsstyret om unntak frå forskrifta sine reglar om undervising og vurdering. I staden er dette omsynet tatt inn i ei ny føremålsføresegn (§ 1-1), som set rammene for

tolkinga av reglane i heile forskrifta.

Bakgrunnen for framlegget er for det første at føresegna *aldri har blitt brukt*. Sist det kom inn søknader var i 2017, og då var konklusjonen frå Studieavdelinga at framlegget *ikkje* kravde unntak frå forskrifta – det kunne gjennomførast innanfor gjeldande reglar. For det andre heng dette saman med ambisjonane til arbeidsgruppa, som nettopp er å fjerne dei hindringane som noverande § 1-2 var meint å gi unntak frå. For det tredje fryktar arbeidsgruppa at føresegna gjer eit feilaktig inntrykk av at det er mogleg å gjere større unntak frå forskrifta enn det om universitets- og høgskolelova og sentrale forskrifter opnar for. Føresegna i § 1-2 opnar ikkje for å setje til side reglar fastsett av lovgjevar eller departement, og det er her ein i praksis finn dei reglane som nytenkjande undervisarar ved UiB finn hemmande.

Det er usikker kva signaleffektane av noverande § 1-2 er. Føresegna gir truleg eit signal om at universitetet ønsker innovasjon i undervising og prøving. Samstundes kan den gi inntrykk av at slik innovasjon er administrativt vanskelegare å gjennomføre enn det faktisk er. Arbeidsgruppa meiner at den nye føremålsføresegna i § 1-1 vil gje betre uttrykk for ønsket om innovasjon i undervisnings og prøving, samstundes som forskrifta for øvrig er søkt utforma slik at handlingsrommet er så stort som det lova og sentrale forskrifter tillèt.

Vurderingsuttrykket bestått og ikkje bestått

Arbeidsgruppa er uttrykkeleg bedt om å vurdere forholdet mellom den graderte karakterskalaen (A til F), og ugradert vurderingsuttrykk (bestått/ikkje bestått). Desse er dei to tillatne vurderingsuttrykka universitetet kan bruke, jf. uhl. § 3-9 (6).

Universitetet i Bergen har definert nærmare kvalitative kriterier for den graderte karakterskalaen, som samsvarer med tilrådingane frå UHR. Tilsvarende kriterium finst ikkje for det ugraderte vurderingsuttrykket, men forskrifta understrekar at vurderingsuttrykket er «uten sammenheng» med den graderte karakterskalaen, sjå den noverande forskrifta § 7-1(2).

Til tross for forsøket på å lausrive vurderingsuttrykket bestått/ikkje bestått frå bokstavkarakterane, endar diskusjonar om kva som skal til for å få bestått fort opp som ein diskusjon om krava for bestått er dei same som for karakteren E, eller om dei kan vere strengare. Ettersom den kvalitative definisjonen av ein E er ein “[p]restasjon... [som] tilfredsstillar minimumskrava” så er ikkje dette til å undrast over. Kan ein krevje meir for bestått enn at ein prestasjon “tilfredsstillar minimumskrava”?

Svaret på dette spørsmålet er i prinsippet “nei” – ein prestasjon som tilfredsstillar minimumskrava formulert i læringsutbyteskildringa må vurderast som bestått, uavhengig av om vurderingsuttrykket er bestått/ikkje bestått eller bokstavkarakterar. Det er ikkje støtte i universitets- og høgskulelova for ei ordning der ein prestasjon som ville fått teljande resultat (E) om det var nytta gradert vurderingsuttrykk, får ikkje bestått berre fordi det er vald vurderingsuttrykket bestått/ikkje bestått.

Samstundes understrekar arbeidsgruppa at det er fullt mogleg å utforme læringsutbyteskildringa slik at krava for bestått er strenge. Om ein til dømes tenkjer seg eit emne på studieprogrammet i farmasi der læringsutbyteskildringa slår fast at studentane må kunne framstille legemidlar med eit særst høgt presisjonsnivå, kan ein fint krevje alt rett på eksamen for bestått. I eitt slikt tilfelle ser ein kva det vil seie at vurderingsuttrykket bestått/ikkje bestått er lausrive frå den graderte karakterskalaen – dersom det krevst alt rett for å bestå, gjer det ikkje meining å forsøke å rekne om prestasjonen til ein bokstavkarakter.

Samanhengen mellom læringsutbyteskildringa og grensa bestått/ikkje bestått er den same for alle emne. Det er læringsutbyteskildringa som definerer dei faglege minstekrava for teljande resultat, anten dette kjem til uttrykk som bokstavkarakteren E eller vurderingsuttrykket "bestått". Løysinga for å stille dei minstekrav til bestått som fagmiljøa meiner er på sin plass, er derfor å revidere læringsutbyteskildringa (og ikkje å forsøke å seie at det for bestått krevst t.d. ein prestasjon som ville fått ein C om det hadde vært nytta bokstavkarakterar). Eit fagmiljø som ønsker å gå over frå gradert til ugradert vurderingsuttrykk på eit emne, men som meiner dei faglege krava for bestått bør vere høgare enn dei minstekrava for ein E som gjaldt tidlegare, må ganske enkelt revidere læringsutbyteskildringa slik at minstekrava for bestått er på ønskt nivå. Eit svært enkelt døme vil vere ein endring frå krav til "kjennskap" til eit eller anna til "god kunnskap" eller "gode ferdigheiter". Enno betre er det om det læringsutbyteskildringa spesifiserer kva det meir konkret inneber at studentane skal ha "god kunnskap" om X eller kunne gjere Y med høgt presisjonsnivå/liten feilmargin osv.

Arbeidsgruppa sit med inntrykk av at denne samanhengen mellom læringsutbyteskildringa og grensa bestått/ikkje bestått ikkje er godt nok forstått i fagmiljøa. Dersom ein legg om frå bokstavkarakterar til bestått/ikkje bestått på eit emne utan å justere læringsutbyteskildringa, så kjem ein ikkje unna at ein prestasjon som året før ville fått ein E, no må vurderast til bestått.

På denne bakgrunnen gjer arbeidsgruppa framlegg om slik skildring av det ugraderte vurderingsuttrykket:

- (1) Sensuren får uttrykk anten ved ugradert vurderingsuttrykk (bestått/ikkje bestått) eller gradert vurderingsuttrykk (A-F).
- (2) Teljande resultat med ugradert vurderingsuttrykk vil seie at studenten har nådd læringsmåla, slik desse er fastsett i læringsutbyteskildringa.

Andre endringar

Kapittel 4 kneset forventinga om heiltidsstudenten som tar emne tilsvarande 60 studiepoeng i året. Kapittel 5 er eit større grep for å samle reglane som gjer unntak frå dette. Omsorg for barn, sjukdom, dødsfall i familie, andre velferdsårsaker kan utløyse plikt eller høve til permisjon eller deltidsstudium. Reglane om tilrettelegging – som i noverande forskrift er spreidd over to kapittel – er også foreslått samla i kapittel 5. Vi meiner denne strukturen blir meir brukarvenleg

Vi har fått tilbakemeldingar om at det er vanskeleg å forholde seg til spreinga av desse reglane, i dagens regelverk. Samlinga i kapittel 5 er i første rekke motivert av at reglane skal vere enklare tilgjengelege for studentane, men vonleg vil tilsvarande gjelde for administrativt tilsette, i alle fall nyttilsette.

Følgene av innvilga permisjon er også endra. Ein permisjon vil etter framlegget seie at studenten held på sine rettar som student, dersom han ønsker det, og får utvida studieretten i tid. Denne endringa er ei forskotering av lovendringsforslaget i [Prop. 74 L \(2021–2022\)](#).³

³ [Prop. 74 L \(2021–2022\)](#), side 72 forslag til ny § 4-3 e.

Endringar av sentralt regelverk

Fleire av innspela som arbeidsgruppa har fått undervegs i arbeidet gjeldt spørsmål som ligg utanfor det handlingsrom som universitets- og høgskulelova og sentrale forskrifter gjer dei einskilde universiteta. Sidan regjeringa for tida arbeider med ny universitets- og høgskulelov – eller i det minste vesentlege revisjonar av henne, vel arbeidsgruppa å gjere Utdanningsutvalet merksam på nokre av desse innspela.

Fleire fakultet har spelt inn at sensurfristen på tre veker bør sjåast i samanheng med planlagt og ikkje-planlagt fråvær. Fristen er i dag for streng, og tærer både på faglege og administrative krefter, særleg i periodar med mange raude dagar eller avvikling av ferie.

Reglane om «gjenbruk» av studiepoeng i godkjeningsforskrifta er ikkje tilpassa dei integrerte masterprogrammene som det i seinare tid har vorte fleire av. [Godkjeningsforskrifta § 4](#) regulerer «gjenbruk» av studiepoeng – det vil seie krava til nye studiepoeng for å få ny grad. Føremålet med regelen er, mellom anna, at studenten ikkje kan få fleire grader på same faglege grunnlag. Derfor er det eit krav om minimum 60 nye studiepoeng, som altså ikkje allereie inngår i grunnlaget for tildelt grad. Same regelen set eit tak på kor mange nye studiepoeng universitetet kan krevje:

«Institusjonene kan selv fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger.»

Samstundes har universitetet ei rekke studieprogram som er organiserte som integrerte fem-årige løp, og som også fagleg sett kan ligge nære eitt eller fleire bachelorprogram. Ein student kan oppnå bachelorgrad, frå UiB eller frå eit anna universitet, og så få opptak til eit integrert masterprogram. Då vil kravet om nye studiepoeng bli oppnådd av dei to siste åra på det integrerte løpet, slik at studenten endar opp med både ein bachelorgrad og ein integrert 5-årig mastergrad. Studentar som startar rett på det integrerte programmet vil derimot berre oppnå éi grad, sjølv om dei produserer like mange studiepoeng (300).

Vidare arbeid internt på UiB

Arbeidsgruppa har gjennom innspelsrundane fått godt innblikk i dei utfordringane som administrativt og fagleg tilsette og studentar møter når dei må forholde seg til eit uoversiktleg regelverk med mange lag – frå universitets- og høgskulelova og sentrale forskrifter, via UiBs egne forskrifter og tilhøyrande retningslinjer mv. og til utfyllande reglar vedtekne av dei einskilde fakulteta.

Arbeidsgruppa meiner det er viktig at framlegget til ny forskrift vert sendt på høyring til alle fakultet, med ein romsleg høyringsfrist. Det er ikkje til å unngå at eit forsøk på ein større opprydding og forenkling førar med seg ein risiko for at nokre av reglane som arbeidsgruppa har stroke, likevel viser seg å være viktige for eit eller fleire fakultet.

Arbeidsgruppa meiner vidare at det er viktig at Studieavdelinga utarbeidar informasjonsmateriell som gjer det lettare å forstå korleis den nye studieforskrifta forhald seg til universitets- og høgskulelova og sentrale forskrifter, og kva for handlingsrom fakulteta har til å gje utfyllande reglar. Ei elektronisk «kommentarutgåve» til forskrifta som blir oppdatert med endringar i dei sentrale reglane ville vere svært verdifullt.

Arbeidsgruppa meiner vidare at UiB bør få studieforskrifta omsett til engelsk. Det er mange utlendingar som studerer hjå oss, og for mange av desse er det ikkje venta at dei lærer seg norsk på eit tilstrekkeleg høgt nivå. For tida er denne oppgåva i stor grad «delegert» til

Studieombodet, og det har neppe vore hensikta med den stillinga.

Endeleg vil arbeidsgruppe framheve at forskrifta må reviderast på nytt så snart ein ny universitets- og høgskulelov er på plass, og at det er viktig at revisjonen er heilskapleg.

Forskrift om studiar ved Universitetet i Bergen

Kapittel 1. Føremål og verkeområde

§ 1-1 Føremål

(1) Studia ved universitetet i Bergen skal

- a) vere forskningsbaserte og legge til rette for studentaktiv læring
- b) ha møteplassar mellom studentar og fagleg tilsette, og sørge for at studentane blir integrerte i fagmiljøa
- c) gi opplæring i akademisk redegheheit, yringsfridom og fagkritikk
- d) gi den digitale kompetansen som er relevant for fagområdet, og
- e) gi eit godt grunnlag for læring heile livet.

(2) Eit klårt og tilgjengeleg regelverk er viktig for at studentane skal verte kjend med dei rettar og pliktar ein har som student ved universitetet, og for å sikre lik praksis på dei ulike fakulteta.

(3) Universitetet i Bergen ønsker å legge til rette for lærings-, undervisnings- og vurderingsformer som fremjar betre læring.

§ 1-2 Verkeområde

(1) Forskrifta fastset hovudreglane for studiar ved Universitetet i Bergen, innanfor rammene av universitets- og høgskulelova og sentrale forskrifter frå departementet. Utfyllande reglar er fastsette av dei einskilde fakulteta.

(2) Forskrifta gjeld for alle studiar ved Universitetet i Bergen med unntak for forskarutdanninga og kursverksemd.

§ 1-3 Delegasjon

Organa som har avgjerslemyndigheit etter denne forskrifta, har høve til å delegere myndigheita vidare til underordna organ så lenge det ikkje er presisert at avgjersla må treffast av organet sjølv.

Kapittel 2. Organisering av studia

§ 2-1. Organisering

(1) Studia er organiserte i studieprogram og emne.

(2) Program- og emneskildringar skal vere i samsvar med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket som er fastsett av departementet, med studietilsynsforskrifta og med reglar og retningslinjer frå universitetet.

§ 2-2 Studieprogram

(1) Eit studieprogram er ei samling emne som inngår i ein heilskap med eit definert læringsutbytte. Studieprogram som ikkje er årsstudium, skal føre til ei grad.

(2) Kvart studieprogram skal ha ein studieplan som inneheld:

- a) namnet på studieprogrammet og eventuelle studieretningar
- b) talet studiepoeng

- c) opptakskrav
- d) kva for kunnskap, ferdigheiter og kompetanse studentane skal tileigne seg (læringsutbyteskildring)
- e) kva for emne som er obligatoriske og valfrie, med emneskildringar, og
- f) eventuelle reglar om rekkefølge.

§ 2-3 Emne

- (1) Eit emne er den grunnleggande studieeininga.
- (2) Kvart emne skal ha ei emneskildring som inneheld
 - a) namnet til emnet
 - b) talet på studiepoeng
 - c) eventuelle forkunnskapskrav
 - d) kva for kunnskap, ferdigheiter og kompetanse studenten skal tileigne seg (læringsutbyteskildring)
 - e) undervisningsformer, -omfang og -språk
 - f) obligatorisk oppmøte og obligatoriske aktivitetar
 - g) eksamensform og vurderingsuttrykk, og
 - h) andre særskilde reglar for emnet dersom dei finst, til dømes undervisningsopptak.
- (3) Talet studiepoeng for eit emne skal vere deleleg med fem. Dette gjeld ikkje for integrerte masterprogram eller for profesjonsstudia. Også i andre tilfelle kan det gjerast unntak dersom faglege grunnar talar for det, og korrjere omsynet til studentane sin valfridom eller ønske om tverrfaglege studiar gjer det utilrådeleg.
- (4) Eitt studiepoeng utgjer 1/60 av eit heilt studieår og inneber om lag 25-30 arbeidstimar for studentane.

Kapittel 3. Oppretting mv. av studieprogram, studieretningar og emne

§ 3-1 Oppretting, nedlegging og endring

- (1) Universitetsstyret opprettar og legger ned studieprogram.
- (2) Fakultetet opprettar og legger ned
 - a) årsstudium
 - b) studieretningar
 - c) emne
- (3) Vesentlege endringar i eit eller fleire studieprogram ved eit fakultet må bli godkjent av universitetsstyret. Endringar som i realiteten inneber oppretting eller nedlegging av eit heilt fagområde blir alltid rekna som vesentlege.
- (4) Fakultetet vedtar andre endringar i studieprogramma, studieretningane og emna.
- (5) Vedtak etter andre og fjerde avsnitt skal rapporterast til universitetsdirektøren.
- (6) Organet som legg ned eit studieprogram, ein studieretning eller eit emne skal vedta ei overgangsordning for undervisning og eksamen.

(7) Styret og fakultetet har ikkje høve til å delegere myndigheita etter denne føresegna. Mindre endringar i eksisterande studieprogram, studieretningar og emne kan likevel delegerast til organet som er ansvarleg for programmet (programstyret).

§ 3-2 Emnekodar

(1) Alle emne skal ha ein tresifra kode, etter følgjande system:

- a) 100-emner er begynneremne
- b) 200-emne er fordjupings- eller spesialiseringsemne tilpassa studentar på bachelornivå
- c) 300-emne er fordjupings- eller spesialiseringsemne tilpassa studentar på masternivå
- d) 900-emne er fordjupings- eller spesialiseringsemne tilpassa studentar på forskarnivå
- e) 600-emne er vidareutdanningsemne

(2) Examen philosophicum, innføringsemne, norskurs og emne på odontologi-, tannpleie- og medisinstudiet kan fråvike frå første avsnitt.

(3) Emnekodane samsvarer med syklusane i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, men slik at både 100-emne og 200-emne høyrer til første syklus (bachelornivå).

§ 3-3 Fellesgrader og felles studieprogram

(1) Eit felles studieprogram er eit samarbeid mellom Universitetet i Bergen og ein eller fleire andre institusjonar, der alle institusjonane bidrar til programmet, men berre éin av dei tildeler graden.

(2) Ein fellesgrad er eit felles studieprogram der graden blir tildelt i fellesskap av dei deltakande institusjonane.

(3) Universitetsstyret opprettar sjølv fellesgrader og felles studieprogram.

Kapittel 4. Studierett

§ 4-1 Opptak

(1) Fakultetet har ansvaret for opptaket. Ansvaret kan delegerast til Studieavdelinga og Samordna opptak. Opptaket er regulert i [Forskrift om opptak til Universitetet i Bergen](#).

§ 4-2 Studierett

(1) Studentar som er tatt opp ved Universitetet i Bergen har studierett på det studieprogram og dei emne som opptaket gjeld. Dette gir rett til

- a) å melde seg til undervising og følge henne, få rettleiing mv., i samsvar med emneskildringa og studieplanen.
- b) å nytte andre ressursar, i samsvar med emneskildringa og studieplanen.
- c) tilgang til lokalar, lesesalar mv., i samsvar med fakulteta sine reglement
- d) eksamen i samsvar med kapittel 7, og
- e) individuell utdanningsplan, jf. § 4-6.

(2) Eittårige studierettar som ikkje er knytt til eit studieprogram gir studenten rett til å undervisings- og eksamensmelde seg til utvalde emne innanfor eitt eller fleire fagområde.

§ 4-3 Forventningane og pliktane til studenten

- (1) Studenten er forventa å
 - a) delta i undervisinga
 - b) aktivt medverke i sin eigen studiekvardag og den akademiske fellesskapen
 - c) setje seg inn universitetet sine reglar og retningslinjer
 - d) følge med på program- og emnesidene på MittUiB, og motta og lese epostar frå universitetet, og
 - e) medverke i student- og universitetsdemokratiet.
- (2) Studenten pliktar å:
 - a) delta i eventuelt obligatorisk studiestartsmøte
 - b) semesterregistrere seg
 - c) betale eventuell studieavgift, og
 - d) opprette, og kvart semester oppdatere og stadfeste utdanningsplanen.
- (3) Studenten må stille med berbar datamaskin til bruk i undervising og eksamen.
- (4) Fakultetet kan vedta utfyllande reglar om betaling av semesteravgift for studentar på vidareutdanning.

§ 4-4 Semesteravgift

- (1) Alle skal betale semesteravgift i dei semestera dei er eksamensmelde. Det same gjeld studentar som eit semester er undervisningsmelde til emne på 15 studiepoeng eller meir, sjølv om dei ikkje er eksamensmelde.
- (2) Første avsnitt gjeld ikkje for
 - a) innvekslingsstudentar som etter avtale er fritatt frå semesteravgifta.
 - b) tilsette som tar emne med nær tilknytning til stillinga, inkludert pedagogisk opplæring.
 - c) studentar som tar vidareutdanning, dersom fritak frå semesteravgift går fram av emneskildringa eller anna regelverk.
- (3) Studentar som er undervisningsmelde til emne på mindre enn 15 studiepoeng kan velje om dei vil betale semesteravgift.
- (4) Studentar i permisjon kan velje om dei vil betale semesteravgift. Eksamensmelde studentar må betale semesteravgift sjølv om dei har permisjon.

§ 4-5 Tap av studierett

- (1) Fakultetet kan trekke tilbake studieretten dersom studenten:
 - a) ikkje oppfyller krava etter § 4-3 (2) eller § 4-4
 - b) gir melding om at **hen** ønsker å avslutte studiet
 - c) får opptak til eit anna studieprogram ved UiB, og det ikkje er faglege grunnar til at fleire studierettar finst parallelt
 - d) ikkje består noko studiepoenggivande emne i to semester på rad
 - e) på slutten av studieåret har eit etterslep på meir enn halvparten av normert progresjon for studieprogrammet
 - f) har gjort maksimalt tal eksamensforsøk i obligatoriske emne utan teljande resultat, eller
 - g) har fullført studieprogrammet eller emnet som opptaket gjeld.
- (2) Vedtak etter bokstavane d og e i første avsnitt skal ta omsyn til innvilga permisjonar, gyldig fråvær til eksamen eller obligatoriske aktivitetar, og vedtak om utestenging. Fakultetet

kan alltid trekke tilbake studieretten for studentar som ikkje har produsert studiepoeng dei siste seks semestera, med mindre studenten har hatt lovfastsett permisjon i heile perioden.

(3) Den sentrale klagenemnda kan vedta utestenging og dermed midlertidig tap av studieretten, jf. [universitets- og høgskulelova](#) §§ 4-7 (1) og (2) og 4-8 (3).

§ 4-6 Utdanningsplan

(1) Alle som er tatt opp til eit studieprogram på 60 studiepoeng eller meir skal ha ein utdanningsplan. Andre studentar skal ha ein forenkla utdanningsplan dersom fakultetet fastset dette i utfyllande reglar.

(2) Utdanningsplanen er ein avtale mellom studenten og Universitetet i Bergen som regulerer rettar og plikter andsynes kvarandre. Utdanningsplanen fastset studieløpet fram til studieprogrammet er fullført.

(3) Utdanningsplanen skal innehalde:

- a) namnet på studieprogrammet
- b) kva for emne studenten tar sikte på å fullføre; tidspunkt, rekkefølge, orientering om framgangsmåte ved endring av utdanningsplanen og val av ikkje-obligatoriske emne
- c) tidlegare utdanning som skal inngå i graden
- d) planlagt eventuell utveksling
- e) tilvisingar til regelverk som studenten pliktar å kjenne til og følgje, inkludert denne forskrifta, fakultetet sine reglar, sørviserklæringar, og studieplanen, og
- f) orientering om verknaden av manglande oppfølging av utdanningsplanen, jf. § 4-5.

(4) Fakultetet skal innan 1. mars kontakte alle studentar som ved utgangen av haustsemesteret har eit etterslep på 30 studiepoeng eller meir, og varsle om at utdanningsplanen må oppdaterast. Fakultetet og studenten skal i fellesskap avgjere kva for endringar som må gjerast.

Kapittel 5. Tilpassing av studia og fråvær

§ 5-1 Søknad

(1) Fakultetet handsamar søknader om

- a) permisjon
- b) deltidstudium
- c) utsett studiestart
- d) andre endringar i studieprogresjonen jamført med utdanningsplanen
- e) tilrettelegging av studia, og
- f) gyldig fråvær.

(2) Fakultetet kan vedta utfyllande reglar om sakshandsaminga, fagleg grunnleggjande opplegg for deltidstudium, og eigne reglar for vidareutdanning.

(3) Sakshandsaming etter første avsnitt som gjeld fråvær frå, og tilrettelegging av, saleksamen kan delegerast til Studieavdelinga. Det same gjeld søknader om utsett studiestart.

§ 5-2 Permisjon

(1) Permisjon inneber at den ytre ramme for studieretten blir utvida i tid, medan studieretten

blir haldt ved like. Etter permisjon har studenten rett til å ta opp att studia der hen slapp, så langt det gjer seg gjere. Utdanningsplanen skal oppdaterast for å ta høgde for permisjonen.

(2) Studentar på bachelorprogram og integrerte masterprogram har rett til permisjon utan grunngeving, éin gong. Permisjonen kan vere på eitt eller to semester. Ein kan ikkje få permisjon i første semester av eit studieprogram. Fakultetet kan i utfyllande reglar vedta at inntil 40 studiepoeng må vere oppnådde før studenten har rett på permisjon.

(3) Fakultetet kan gi ytterlegare permisjonar. Permisjon bør innvilgast dersom det finst viktige velferdsgrunnar for det, om ikkje faglege omsyn eller omsynet til studentar på lågare kull er til hinder for det.

(4) Studenten kan søke om permisjon for eitt eller to semester om gongen.

(5) Søknad om permisjon må leverast før utløpet av fristen for semesterregistrering.

(6) Retten til permisjon utan grunngeving gjeld ikkje for studentar på bachelorprogram i utøvande og skapande kunst, musikk og design.

§ 5-3 Særlege tilhøve som gir rett til permisjon

(1) Studentar har rett til permisjon

- a) i høve svangerskap, fødsel og omsorg til barn i samsvar med universitets- og høgskulelova § 4-5
- b) ved sjukdom som ikkje gjer det mogeleg å halde fram studiane
- c) dersom sambuar mv. eller barn er alvorleg sjuke.
- d) i høve utføring av tenesteplikt etter forsvarslova § 17.
- e) i høve verv i studentpolitiske organ.

(2) Permisjon etter første avsnitt påverkar ikkje retten til permisjon etter § 5-2 (2).

(3) Krav om permisjon etter første avsnitt må meldast til fakultetet så snart råd, og skal dokumenterast på høveleg måte. For permisjonssøknader etter første avsnitt bokstav a til c inneber dokumentasjonsplikta fråsegn frå helsepersonell.

§ 5-4 Andre tilpassingar av studia

(1) Tilhøva nemnd i § 5-3 (1) eller andre viktige velferdsgrunnar kan vere grunnlag også for andre individuelle tilpassingar av studia, som deltidsstudium, utsett studiestart og utsett levering av masterprosjekt.

(2) Fakultetet kan også vedta andre tiltak for å fremje trivselen eller betre læringsmiljøet til studentane.

§ 5-5 Tilrettelegging av undervising og eksamen

(1) Studentar med funksjonsnedsetjing eller andre særskilte behov har rett til eigna individuell tilrettelegging av lærestad, undervising, læremidlar og eksamen i samsvar med [universitets- og høgskulelova](#) § 4-3 (5).

(2) Føremålet med tilretteleggingstiltak er at studenten anten får same høve som andre til å gjennomføre studia, eller blir sikra lik vurdering av eksamen. Universitetet skal gjennom dialog og rettleiing forsøke å finne eigna tiltak.

(3) Universitetet skal ikkje innvilge tilretteleggingstiltak som inneber reduksjon av faglege krav.

(4) Universitetet skal ikkje avslå eit tiltak av økonomiske eller administrative omsyn, med mindre det aktuelle tiltaket inneber ein uforholdsmessig byrde for fakultetet.

(5) Ein student som krev tilrettelegging av undervising eller eksamen må søke fakultetet så tidleg som råd. Behovet skal dokumenterast på høveleg måte, og dette inneber som hovudregel fråsegn frå helsepersonell eller annan ekspertise.

§ 5-6 Gyldig frávær

(1) Frávær som skuldast desse forholda er gyldig:

- a) eigen sjukdom som gjer gjennomføringa av undervising eller eksamen umogleg eller urimeleg å krevje
- b) sjukdom hjå barn som studenten har omsorg for, innanfor dei avgrensingane som følger av arbeidsmiljøloven § 12-9.
- c) dødsfall i nær familie eller hjå andre studenten har eit nært forhold til, for ein periode på inntil to veker frå dødsfallet
- d) gravferd ol. til personar i nær familie eller som studenten har eit nært forhold til
- e) lovpålagt oppmøte annan stad
- f) andre forhold som gjer det heilt urimeleg å krevje at studenten møter.

(2) Grunnlag for gyldig frávær må dokumenterast på høveleg måte. Sjukdom ol. skal dokumenterast av lege eller anna helsepersonell. Dokumentasjonen skal gjere greie for sjukdomen, kva dagar som er vurderte, og korleis forholdet gjorde gjennomføringa av undervising eller eksamen umogleg eller urimeleg å vente.

(3) Dokumentasjon for gyldig frávær skal leverast så snart som råd, og seinast ei veke etter at den obligatoriske undervisningsaktiviteten eller eksamenen vart avslutta.

§ 5-7 Rettar ved gyldig frávær

(1) Studentar med gyldig frávær frå obligatorisk undervisningsaktivitet har rett til ny gjennomføring før avsluttande eksamen i emnet dersom det er praktisk mogleg og ikkje inneber ein uforholdsmessig byrde for fakultetet.

(2) Studentar med gyldig frávær frå eksamen har rett til ny eksamen (kontinuasjoneksamen). Fakultetet fastsett nærare reglar om kontinuasjoneksamen i utfyllande reglar. Som hovudregel skal kontinuasjoneksamen gjennomførast så tidleg som råd det påfølgande semesteret, men fakultetet kan gjere unntak frå dette for einskilde studieprogram dersom omsynet til studentanes samla progresjon tilseier eit anna tidspunkt, t.d. i august månad, før byrjinga av neste studieår. For studentar der frávær frå obligatoriske undervisningsaktivitetar avskjer retten til kontinuasjoneksamen gjeld avsnitt (1) ovanfor tilsvarande.

(3) Gyldig frávær til eksamen tel ikkje som forsøk, jf. § 8-2.

Kapittel 6. Undervisinga

§ 6-1 Studieåret

(1) Studieåret er på ti månader og delt inn i eit haust- og vårsemester. Haustsemesteret

varer frå veke 33 til og med 51; vårsemesteret varer frå veke 1 til og med 24.

(2) Undervising og eksamen i eit emne skal gjennomførast innanfor det semesteret det høyrer til. Fakultetet kan gjere unntak i studieplanar for studieprogram som er organiserte som bolkar.

(3) Det er undervisings- og eksamensfri

- a) mellom 24. desember og 1. januar
- b) på heilagdaggar.

(4) Det er undervisings- og eksamensfri mellom semestera, med mindre faglege omsyn talar for det motsette. Undervising og eksamen i samband med forkurs som kvalifiserer for studieprogram; sommarskule; praksis; og etter- og vidareutdanning kan bli gjennomført mellom semestera. Det same gjeld kontinuasjonseksamenar etter § 5-7 (2).

(5) Timeplanar for emna skal publiserast på universitetet sine nettsider innan 1. juli for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

(6) Litteraturlister skal publiserast på universitetet sine nettsider innan 1. juni for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

§ 6-2 Generelt om undervisinga

(1) Undervisinga ved Universitetet skal vere forskingsbasert. Ho skal vere eigna for at studentane tileignar seg det forventa læringsutbyttet.

(2) Undervisinga kan avlysast i emne med for få studentar. Fakultetet skal sjå til at slik avlysing ikkje verkar inn på høvet til å fullføre studieprogrammet på normert tid.

§ 6-3 Undervisingsstad

(1) Undervisinga skal anten gå føre i universitetet sine lokalar, sjukehusa og andre tilknytte institusjonar, forskingsstasjonar og forskingsfartøy, eller på universitetet sine digitale læringsplattformer.

(2) Fakultetet kan vedta unntak frå første avsnitt i emneskildringa eller i studieplanen dersom unntaket er fagleg grunngitt. Praksis blir gjennomført på praksisstaden.

§ 6-4 Undervisingspråk

Undervisinga på obligatoriske emne på eit bachelorprogram skal som hovudregel vere på norsk. Unntak krev særskild fagleg grunngiving og må vere i tråd med universitetet sine språkpolitiske retningslinjer.

§ 6-5 Tilgang til undervising

(1) Undervisinga på Universitetet i Bergen er i utgangspunktet offentleg.

(2) Undervisningslokala og sjølve undervisinga skal vere universelt utforma, jf. [likestillings- og diskrimineringsloven](#) §§ 17 og 18. Universell utforming av undervisinga skal ikkje innebere reduksjon av faglege krav, sjå § 5-5 om tilrettelegging som gjeld tilsvarande så langt han passsar.

(3) Høvet til å følge undervisinga i eit emne kan avgrensast heilt eller delvis til studentar som er tatt opp på eit studieprogram eller eit einskild emne, dersom det er naudsynt på grunn av

undervisinga sin art, eller det er fastsett studieavgift for emnet.

(4) Fakultetet kan setje tak på talet på studentar på eit emne dersom faglege, pedagogiske eller organisatoriske grunnar tilseier det. Slike avgrensingar skal gå fram i emneskildringa. Fakultetet vedtar utfyllande reglar om rangering av studentar.

(5) Fakultetet kan vedta andre avgrensingar av tilgangen til undervising for studentar som

- a) tidlegare har følgd undervisinga og er innanfor perioden skildra i § 6-6 (3), eller
- b) har teljande resultat i emnet.

§ 6-6 Obligatorisk undervisningsaktivitet

(1) Obligatoriske undervisningsaktivitetar er alle dei aktivitetane som i emneskildringa er sett som vilkår for eksamen.

(2) Obligatoriske aktivitetar verkar ikkje inn på vurderinga i emnet, men må bli godkjente for at studenten har høve til å ta eksamen, jf. § 7-3 (1).

(3) Godkjente obligatoriske aktivitetar er gyldige i to semester, med mindre emneskildringa definerer ein annan periode. Fakultetet kan i emneskildringa fastsetje at fleire obligatoriske aktivitetar skal vurderast som ein heilskap, slik at dei alle må vere godkjente for å vere gyldige etter denne føresegna.

Kapittel 7. Eksamen

§ 7-1 Føremål

(1) «Eksamen» er eit koplingsord til all prøving som verkar inn på karakteren i emnet, inkludert innleveringar og mappevurderingar. Namnet legg ingen føringar for pedagogisk eller fagleg innretning.

(2) Føremålet med eksamen er dels å gi studentar tilbakemelding som fremjar læring og dels å etterprøve den kunnskapen, dei ferdigheitene og den kompetansen studentane skal ha tileigna seg i løpet av emnet.

§ 7-2 Form

(1) Fakultetet fastset i emneskildringa kva for eksamensform som er best eigna i eit emne.

(2) Eksamen kan vere éin del, eller vere oppbygd av fleire delar (deleksamen). I sistnemnde tilfelle skal delane vere vekta etter ein på førehand fastsett brøk.

(3) Mappevurdering er samansett av fleire arbeid. Sensuren kan gjerast på grunnlag av heile mappa eller utvalde arbeid i henne. Emneskildringa skal fastsetje korleis eit eventuelt utval av arbeida skal gjerast.

(4) Alle eksamensarbeid kan supplerast med ein justerande munnleg eller praktisk eksamen for alle eller eit utval av studentane. Justerande eksamen inneber at studenten blir prøvd etter at ein førebels karakter er satt, med høve til å bli justert opp eller ned med éin karakter.

(5) Ei mappevurdering har ikkje teljande resultat om ikkje alle arbeida er leverte. Det same gjeld for delane i ein deleksamen. Fakultetet kan vedta utfyllande reglar som gir unntak frå dette, til dømes ved gyldig fråvær knytt til ein del eller eit arbeid.

§ 7-3 Rett til eksamen

(1) Studenten har rett til eksamen i emne hen har meldt seg til, dersom hen har etterlevd pliktene i § 4-3 (2), og har fått godkjent alle obligatoriske undervisningsaktivitetar.

(2) Fakulteta kan vedta utfyllande reglar om tvungen eksamensmelding i emne som etter utdanningsplanen skal fullførast på eit bestemt tidspunkt. Det same gjeld studentar på vidareutdanningsemne.

(3) Ein kvar har rett til eksamen som privatist i eit emne utan obligatoriske undervisningsaktivitetar og utan studieavgift, så lenge vedkomande oppfyller opptakskrava.

(4) Studentane sine rettar og pliktar i dette kapittelet gjeld tilsvarande for privatistar der dei passar. Fakulteta vedtar avgift for privatistar.

§ 7-4 Gjennomføring av eksamen

(1) Så langt reglane høver med eksamensforma pliktar studentane å

- a) ikkje forstyrre andre og å rette seg etter meldingar frå eksamensvaktene
- b) ikkje forlate lokalet i løpet av den første timen
- c) legitimere seg på høveleg måte
- d) plassere egedelar på tilvist stad
- e) å ikkje ha tilgang til anna enn lovlege hjelpemiddel
- f) overhalde eventuelle ordgrenser, og
- g) levere eksamensløyvinga i tide.

(2) Fakultetet sjølv kan vedta utfyllande reglar for gjennomføringa av eksamen («eksamensreglement»).

(3) Studentane skal få tid til å ordne tekniske aspekt ved leveringa på alle digitale eksamenar («teknisk tid»), til dømes opplasting av dokument.

(4) Studentane skal informerast om eksamensreglementa, og desse skal også vere lett tilgjengelege.

§ 7-5 Munnleg og praktisk eksamen

(1) Munnleg eller praktisk eksamen skal vere anten ein sjølvstendig eksamen, ein sjølvstendig del av ein deleksamen, eller justerande eksamen.

(2) Munnleg eller praktisk eksamen skal vere offentleg. Fakultetet kan gjere unntak av omsyn til gjennomføringa eller etter ønske frå studenten. I sistnemnde tilfelle gjeld § 5-4 tilsvarande.

§ 7-6 Individuell eksamen eller gruppeeksamen

(1) Eksamen kan vere individuell eller i form av eit gruppearbeid. Ved gruppearbeid er utgangspunktet at sensuren er felles for studentane i gruppa.

(2) Fakultetet kan i emneskildringa fastsetje individuell vurdering av gruppearbeid.

§ 7-7 Språk

(1) Eksamensoppgåva skal givast på undervisningsspråket. Dersom oppgåva blir gitt på norsk, skal ho ligge føre både på nynorsk og bokmål.

- (2) Eksamensløyninga skal leverast på same språk som eksamensoppgåva.
- (3) Dersom eksamensoppgåva er gitt på norsk, kan løysinga alternativt leverast på svensk og dansk.
- (4) Fakultetet kan i emneskildringa vedta at heile eller delar av ei eksamensløyning må leverast på eit bestemt språk. Fråvik frå første og andre avsnitt krev særskild fagleg grunngeving og må vere i tråd med universitetet sine språkpolitiske retningslinjer.
- (5) Føresegna gjeld så langt ho høver for munnlege og praktiske eksamenar.

§ 7-8 Bachelor- og masteroppgåver

- (1) Fakultetet kan vedta utfyllande reglar om planlegging, rettleiing, og innlevering av bachelor- og masteroppgåver.
- (2) Studenten skal ha rettleiingskontrakt for masteroppgåva som fastset rettleiar og talet rettleiingstimar hen har rett på.

§ 7-9 Eksamen i nedlagte emne

- (1) Når eit emne er lagt ned skal det om naudsynt haldast eksamen dei to påfølgande semestera for studentar utan teljande resultat.
- (2) Fakultetet kan vedta andre ordningar så framti dei er minst like gode for studentane.

Kapittel 8. Eksamensforsøk

§ 8-1 Talet på forsøk

- (1) Studentar har tre eksamensforsøk i kvart emne. Avgrensinga gjeld sjølv om emnet har skifta namn eller emnekode, og sjølv om studenten har fått nytt opptak.
- (2) Bachelor- og masteroppgåver utan teljande resultat kan leverast på nytt éin gong. Fakultetet kan vedta andre reglar. Bachelor- og masteroppgåver med teljande resultat kan ikkje leverast på nytt.
- (3) Fakultetet kan
 - a) i utfyllande reglar vedta unntak frå hovudregelen om tre forsøk for studentar som allereie har teljande resultat i emnet.
 - b) gjere unntak i einskildtilfelle etter søknad frå studenten

§ 8-2 Teljande forsøk

- (1) Studenten bruker eit eksamensforsøk dersom hen
 - a) leverer til eksamen, uavhengig av om resultatet blir teljande
 - b) avbryt eksamen
 - c) ikkje møter til eksamen
 - d) trekker seg etter fristen
 - e) fuskar eller forsøker å fuske
- (2) Gyldig fråvær tel ikkje som eksamensforsøk, jf. § 5-6.
- (3) Fakultetet kan i utfyllande reglar vedta at det skal vere høve til å trekke

eksamensmelding, og fristen som gjeld.

§ 8-3 Avbroten eksamen

(1) Eksamen er avbroten dersom den er starta, og arbeidet ikkje vert levert innanfor fristen. Det same gjeld dersom eksamenen består av fleire delar og studenten ikkje leverer, møter opp, eller liknande på éin eller fleire av dei.

(2) Eit eksamensarbeid som ikkje held seg innanfor ein ordgrense eller andre formelle krav fastsett i emneskildringa blir rekna som ikkje levert.

(3) Ved saleksamen startar eksamenen når oppgåva er levert ut. Ved førehandskontroll av hjelpemidlar startar likevel eksamenen alt samstundes med kontrollen.

(4) Ved heimeeksamen startar eksamenen når oppgåva er tilgjengeleg for studentane.

(5) Ved mappevurderingar startar eksamenen når den første oppgåva er tilgjengeleg for studentane.

(6) For andre eksamensformer startar eksamen på det tidspunkt som er bestemt i emneskildringa eller i studieplanen.

§ 8-4 Kontinuasjoneksamen

Når det blir haldt kontinuasjonseksamen for studentar med gyldig frávær, kan alle studentar utan teljande resultat melde seg til eksamen, med dei avgrensingane som gjeld etter § 7-3 og føresegnene i kapitlet her.

Kapittel 9. Sensur og vurderingsuttrykk

§ 9-1 Generelt om sensur

(1) Fakultetet skal sørge for at studentane vert vurdert på ein upartisk og fagleg trygg måte. Målestokken for sensuren er læringsmåla for emnet, slik dei er fastsett i læringsutbyteskildringa.

(2) Sensuren blir kunngjort på Studentweb. Kunngjeringa skal informere om retten til å få grunngiving og til å klage, jf. [universitets- og høgskulelova](#) §§ 5-2 og 5-3, og fristane som gjeld.

(3) Fakultetet skal sørge for at det vert laga sensorretteiing for alle eksamenar. Ho blir utforma på det språket emneansvarleg vel.

(4) Studenten har rett til å gjere seg kjent med sensorretteiinga, og til å få grunngiving for karakterfastsettinga jf. [universitets- og høgskulelova](#) § 5-3. Retten til grunngiving gjeld tilsvarande for klagesensur.

(5) Sensuren skal vere anonym så langt det er fagleg og praktisk mogleg.

(6) Leverte eksamensløysingar skal sensurerast.

(7) Studenten kan klage på karakterfastsettinga på den vanlege sensuren, dersom arbeidet lar seg etterprøve. Ved klage skal det gjerast ny sensur («klagesensur»). Klageretten og

klagesensuren er individuell, også ved gruppearbeid.

(8) Studenten kan klage på formelle feil ved alle eksamenar.

§ 9-2 Vurderingsuttrykka

(1) Sensuren får uttrykk anten ved ugradert vurderingsuttrykk (bestått/ikkje bestått) eller gradert vurderingsuttrykk (A-F).

(2) Teljande resultat med ugradert vurderingsuttrykk vil seie at studenten har nådd læringsmåla, slik desse er fastsett i læringsutbyteskildringa.

(3) Ei ugradert vurdering blir markert med «bestått» eller «ikkje bestått». På bokmål «bestått» og «ikke bestått», og engelsk «pass» og «fail».

(4) Teljande resultat etter gradert vurderingsuttrykk blir uttrykt med karakterane A til E. Ikkje godkjent blir uttrykt med bokstaven F. Nemning og vurderingskriterier følger Universitets- og høgskulerådet sine kvalitative skildringar.

- A. Framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Kandidaten syner sær s god vurderingsevne og stor av grad av sjølvstende.
- B. Mykje god prestasjon. Kandidaten syner mykje god vurderingsevne og sjølvstende.
- C. Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Kandidaten syner god vurderingsevne og sjølvstende på dei viktigaste områda.
- D. Akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Kandidaten syner ein viss grad av vurderingsevne og sjølvstende.
- E. Prestasjonen tilfredsstillar minimumskrava, men heller ikkje meir. Kandidaten syner lita vurderingsevne og lite sjølvstende
- F. Prestasjon som ikkje tilfredsstillar dei faglege minimumskrava. Kandidaten syner både manglande vurderingsevne og sjølvstende.

§ 9-3 Karakterfastsetjing ved eksamen som har fleire delar

Ved deleksamen tar ein utgangspunkt i talverdiane A=5, B=4, C=3, D=2, E=1. For kvar delkarakterar blir talet multiplisert med vektinga, og produktet avrunda til ein desimal. Dei ulike produkta blir så summerte og summen avrunda etter vanlege reglar.

§ 9-4 Gjennomsnittskarakter

Når universitetet knyt rettsverknader til gjennomsnittskarakterar tar ein utgangspunkt i talverdiane A=5, B=4, C=3, D=2, E=1. For kvar karakter blir talet multiplisert med talet på studiepoeng, og produktet avrunda til ein desimal. Dei ulike produkta blir så summerte og delt på det samla talet på studiepoeng, før summen blir avrunda etter vanlege reglar. Emne med ugradert vurderingsuttrykk skal ikkje teljast med.

§ 9-5 Sensurfristar

(1) Vanleg sensurfrist er første kvardag tre veker etter vurderinga blei avslutta, i samsvar med [universitets- og høgskulelova](#) § 3-9 (4).

(2) Dersom sensurfristen er eller blir forlenga etter avgjersle i universitetsstyret, eller forseinka i strid med sensurfristen, skal studenten få melding om dette.

(3) Klagesensur skal handsamast utan ugrunna opphald. På emne med mange studentar og mange sensurklagar har fakultetet høve til å vente med å sende eksamensløyisingane til

klagesensorane til klagefristen har gått ut for å sikre lik handsaming av klagane. Klage på formelle feil som kan få følgjer for fleire eller alle sensurklagane kan etter forholda bli rekna som grunna opphald.

§ 9-5 Frist for å be om grunngiving

(1) Fristen for å be om grunngiving for sensuren er éi veke etter kunngjeringa. Fakultetet kan avgjere om grunngivinga skal vere skriftleg eller munnleg, og vedta ordningar for dette.

(2) For munnlege og praktiske vurderingsformer må studenten be om grunngiving straks vurderinga er avslutta.

§ 9-6 Klagefristar

(1) Fristen for å klage på sensuren er tre veker frå kunngjeringa. Det same gjeld klage på formelle feil ved eksamen. Dersom studenten har bedd om grunngiving for sensuren, startar klagefristen når grunngiving er gitt. Dersom studenten klagar på sensuren, startar fristen for å klage på formelle feil først etter at sensurklagen er ferdig handsama.

(2) Ved mappevurdering som består av delar som vurderast kvar for seg gjeld klageretten først når endeleg karakter er fastsett. Fakultetet kan gjere unntak i utfyllande reglar dersom studentane sin studieprogresjon elles vil kunne hindrast.

§ 9-7 Sensorane

(1) Fakultetet utnemner sensorar.

§ 9-8 Talet på sensorar

(1) I følgjande tilfelle krevst det minst to sensorar:

- a) sensur av masterprosjekt, der minst ein av sensorane må vere ekstern.
- b) klagesensur, der minst ein av sensorane må vere ekstern
- c) munnleg og praktisk vurdering dersom vurderinga utgjør helvta eller meir av sluttkarakteren, der minst ein av sensorane som regel skal vere eksterne.

(2) Fakultetet kan i utfyllande reglar setje eigne reglar for talet på sensorar, så lenge dei er strengare enn første avsnitt. Dersom det ikkje er ekstern sensor på munnleg eller praktisk vurdering, må vurderinga bli særleg godkjent av fakultetet basert på programsensor si evaluering av vurderingsordninga.

§ 9-9 Eksterne sensorar

Som ekstern sensor etter § 9-8 reknar ein den som ikkje er tilsett i hovudstilling eller bistilling ved UiB og som heller ikkje har deltatt i undervisninga på emnet det aktuelle semesteret.

§ 9-10 Særskilt om klagesensur

Ved klagesensur bør klagesensorane få ein revidert sensorrettleggning der den emneansvarlege gjer greie for erfaringane frå den opphavlege sensurrunden.

§ 9-11 Protokoll

All sensur skal protokollførast og sensuren skal bli godkjent av alle sensorane.

Kapittel 10. Grader

§ 10-1 Tildeling

(1) Universitetet tildeler dei gradene som går fram av [Forskrift om grader og beskyttede titler](#).

(2) Grada er oppnådd når studenten oppfyller krava i den aktuelle studieplanen. Universitetet i Bergen tildeler ikkje grad dersom færre enn 60 studiepoeng av grunnlaget er avlagt her. For fellesgrader kan kravet vere lægre.

§ 10-2 Godkjenning

(1) Fakultetet skal godkjenne tidlegare utdanning for studentar som er tatt opp på studieprogram, i samsvar med universitets- og høgskulelova §§ 3-5 flg.

(2) Det humanistiske fakultetet godkjenner examen philosophicum.

(3) Fakultetet kan krevje førehandsgodkjenning, gyldig Online learning agreement, eller liknande for utvekslingsopphald som skal inngå i grad.

§ 10-3 Gjenbruk av studiepoeng i ny grad

Dersom delar av grunnlaget for ei grad allereie inngår i tildelt grad, krevst det

- a) for bachelorgrader minst 90 nye studiepoeng med eit nytt fagleg tyngdepunkt.
- b) for integrerte mastergrader minst 90 nye studiepoeng, inkludert ei ny masteroppgåve
- c) for andre mastergrader minst nye 60 studiepoeng, inkludert ei ny masteroppgåve

§ 10-4 Minstekrav til bachelorgrad

(1) Bachelorgrada blir tildelt på grunnlag av treårige studieprogram (180 studiepoeng), med desse minstekrava:

- a) examen philosophicum, 10 studiepoeng
- b) fordjupings- og spesialiseringsemne, minst 90 studiepoeng
- c) sjølvstendig arbeid, minst 10 studiepoeng. Kravet til sjølvstende er ikkje til hinder for at fakultetet kan fastsetje i emneskildringa at to eller fleire studentar kan eller skal samarbeide om eit bachelorprosjekt.

(2) Bachelorgrader i utøvande og skapande kunst, musikk og design er på 180 eller 240 studiepoeng. Dei blir tildelt på grunnlag av samansetjing vedtatt av fakultetet for kunst, musikk og design.

§ 10-5 Samansetjing mastergrad

(1) Universitetet i Bergen gir mastergrader med den normerte studietida som går fram i [forskrift om grader og beskyttede titler](#) § 3 nr. 5 til 7. Samansetjinga skal vere i samsvar med [Forskrift om krav til mastergrad](#) §§ 3 til 7.

(2) Graden master kan berre tildelast studentar som har fullført eit masterprosjekt.

(3) Masterprosjektet skal vere eit sjølvstendig vitenskapleg eller kunstnarisk arbeid på mellom 30 og 60 studiepoeng, utarbeidd under rettleiing. Fakultetet kan i emneskildringa vedta at to eller fleire studentar kan samarbeide om masterprosjektet.

(4) Integrerte masterprogram skal ha krav om examen philosophicum. Masterprosjektet i eit integrert masterprogram kan vere på 20 studiepoeng, jf. Forskrift om krav til mastergrad § 6 (2).

§ 10-6 Gradene cand.med. og cand.psychol.

(1) Det medisinske fakultet tildeler graden kandidata/candidatus medicinae (cand.med.) på

grunnlag av studium normert tid seks år og med omfang på 360 studiepoeng.

(2) Det psykologiske fakultet tildeler graden candidata/candidatus psychologiae (cand.psychol.) på grunnlag av studieprogram med normert tid seks år og med omfang på 360 studiepoeng.

(3) Gradene etter denne føreseigna skal inkludere examen philosophicum.

Kapittel 11. Gradsnamn

§ 11-1 Tillegg i navn for bachelorgrader

(1) Bachelorgrader får normalt namnet «Bachelor i [studieprogram]», engelsk «Bachelor of [programme name]».

(2) Bachelorgrader oppnådde på det matematisk-naturvitenskaplege fakultetet får normalt namnet «Bachelor i naturvitenskap», engelsk «Bachelor of Science».

(3) Tillegg i namnet til fellesgrader skal gå fram i studieplanen.

§ 11-2 Tillegg i navn for mastergrader

(1) Mastergrader får normalt namnet «Master i [studieprogram]»

(2) Mastergrader normert til to år på det medisinske fakultetet får namnet «Master i [fagområde – navn på fag]», engelsk «Master of Science in [discipline – subject].

(3) Mastergrader på grunnlag av integrert lektorutdanning får namnet «Master i [navn på fag] med integrert praktisk-pedagogisk utdanning», engelsk:

«Master of Philosophy and Education. [Subject]», dersom det faglege tyngdepunktet er kultur- og samfunnsfag.

«Master of Science and Education. [Subject]», dersom det faglege tyngdepunktet er matematisk-naturvitenskapleg.

(4) Mastergrader med matematisk-naturvitenskapleg eller teknisk fagleg tyngdepunkt får normalt det engelske namnet «Master of Science in [programme name]».

(5) Fakultetet kan i studieplanen vedta at sivilingeniørutdanningar ha tillegget «sivilingeniør», og også om eventuelle studieretningar skal gå fram i namnet.

(6) Mastergrader med fagleg tyngdepunkt i kultur- og samfunnsfag får normalt det engelske namnet «Master of Philosophy in [programme name].

(7) Følgande grader har særskilde engelsk namn:

a) Master i rettsvitenskap: «Master in Law»

b) Master i farmasi: «Master of Pharmacy»

c) Master i odontologi: «Master of Dentistry»

d) Mastergrader frå fakultet for kunst, musikk og design: «Master of/in [programme name]», alternativt «MA Fine Arts» eller «MA Design», dersom slikt namn er vedtatt i studieplanen.

e) Erfaringsbaserte mastergrader: «Master of Arts in [programme name]»

(8) Fakultetet avgjer i studieplanen om engelskspråklege studieprogram berre skal ha engelsk namn.

(9) Namn på fellesgrader og grader oppretta etter § 11-3 (3) bokstav d, inkludert omsetjingar, skal gå fram av eige vedtak.

Kapittel 12. Vitnemål mv.

§ 12-1 Vitnemål

(1) Fakultetet sjølv skapar vitnemålet når grada er oppnådd, det vil seie når krava i studieplanen er oppfylte og karakterane er endelege.

(2) Vitnemålet blir gjort tilgjengeleg for studenten digitalt. Studenten kan éin gong få vitnemål på papir, etter grunnlagt søknad.

(3) Vitnemålet skal utformast på nynorsk eller bokmål, eller på engelsk for engelskspråklege studieprogram.

§ 12-2 Utforminga av vitnemålet

(1) Vitnemålet skal innehalde

- a) personalia
- b) generell informasjon om studieprogrammet: Læringsutbytteskildring, innhald, organisering og målsetjing
- c) namna, emnekodane, talet studiepoeng, karakter og karakterfordeling, og når teljande resultat vart oppnådd for alle emne som er grunnlag for grada.
- d) eventuelle delar som er godkjente frå andre institusjonar, jf. § 10-1
- e) skildring av karaktersystemet
- f) Diploma Supplement, i tråd med retningslinjer frå NOKUT

(2) Vitnemålet skal elles utformast i tråd med Universitetsstyret sine retningslinjer.

§ 12-3 Karakterutskrift

(1) Alle som har oppnådd teljande resultat i eit emne ved universitetet, kan be om karakterutskrift på nynorsk, bokmål eller engelsk.

(2) Karakterutskrifta skal innehalde anten alle emne personen har teljande resultat for ved universitetet, eller alle emne i eit einskild studieprogram.

(3) Karakterutskrifta skal innehalde

- a) personalia
- b) namna, emnekodane, talet studiepoeng, karakter og karakterfordeling, og tidspunktet det teljande resultatet vart oppnådd.
- c) skildring av karaktersystemet

(4) Karakterutskrifta blir gitt elektronisk. Personar med dokumentert behov for karakterutskrift på papir skal få det.

§ 12-4 Autorisasjon av helsepersonell

Universitetet gir melding til Helsedirektoratet om oppnådde grader innanfor aktuelle helsefag.

Kapittel 13. Ikraftsetjing

§ 13-1 Ikraftsetjing

Forskrifta trer i kraft [dato]. Frå same tidspunkt opphevast Forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen frå 16. februar 2012 nr. 872.